

<https://doi.org/10.26565/2786-4995-2026-3-07>

УДК 336.71:004.8(477)

Кльоба Лев

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів,
Інститут економіки та менеджменту
Національний університет "Львівська політехніка"
вул. Митрополита Андрея 5, Львів, 79013, Україна
e-mail: lev.h.kloba@lpnu.ua
ORCID ID: [0000-0003-0223-6802](https://orcid.org/0000-0003-0223-6802)

Кльоба Руслан

доктор філософії (PhD) з економіки, Луцький національний
технічний університет
вул. Львівська, 75, м. Луцьк, Волинська область, Україна, 43000
e-mail: vizoruta10@gmail.com
ORCID ID: [0009-0008-2060-9055](https://orcid.org/0009-0008-2060-9055)

Кльоба Віктор

доктор філософії (PhD) з економіки, Луцький національний
технічний університет
вул. Львівська, 75, м. Луцьк, Волинська область, Україна, 43000
e-mail: victor.klioba@gmail.com
ORCID ID: [0009-0009-1327-2594](https://orcid.org/0009-0009-1327-2594)

Перспективи використання штучного інтелекту фінансовими установами України

Анотація. У статті досліджено особливості використання технологій штучного інтелекту у діяльності фінансових установ України в умовах цифрової трансформації економіки. Обґрунтовано роль штучного інтелекту як стратегічного чинника підвищення ефективності функціонування банківських і небанківських фінансових установ шляхом автоматизації операційної діяльності, оптимізації бізнес-процесів, удосконалення управління ризиками та розвитку інноваційних цифрових фінансових послуг.

Вступна частина. Цифрова трансформація економіки зумовлює активне впровадження технологій штучного інтелекту у фінансовому секторі. Їх використання забезпечує автоматизацію бізнес-процесів, підвищення ефективності управління, покращення оцінювання ризиків, якості фінансових послуг та рівня фінансової безпеки, що робить штучний інтелект ключовим чинником розвитку сучасних фінансових установ України.

Постановка проблеми. Незважаючи на стрімке поширення технологій штучного інтелекту, їх застосування супроводжується організаційними, правовими та технологічними викликами. Особливої актуальності набувають питання регулювання, управління ризиками, кібербезпеки та захисту персональних даних у фінансовому секторі.

Нерозв'язані аспекти. Недостатньо дослідженими залишаються питання комплексної інтеграції штучного інтелекту у діяльність фінансових установ України, удосконалення нормативно-правового забезпечення, розвитку RegTech-рішень та використання AI-агентів у фінансових процесах.

Мета статті. Метою статті є дослідження перспектив використання штучного інтелекту фінансовими установами України, визначення основних напрямів його застосування, а також узагальнення переваг, ризиків і проблем впровадження відповідних технологій.

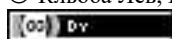
Основний матеріал. Розкрито сутність штучного інтелекту та проаналізовано основні напрями його використання у фінансовому секторі, зокрема в управлінні ризиками, фінансовому моніторингу, кредитному скорингу, виявленні шахрайства, автоматизації бізнес-процесів, персоналізації фінансових послуг і цифровому банкінгу. Досліджено нормативно-правові засади та принципи впровадження ШІ, узагальнено його переваги, ризики та перспективи розвитку.

Висновки. Встановлено, що впровадження технологій штучного інтелекту сприятиме підвищенню конкурентоспроможності фінансових установ, удосконаленню систем управління ризиками, розвитку цифрових фінансових сервісів і зміцненню фінансового сектору України. Практичне значення полягає у можливості використання результатів для формування стратегій цифрового розвитку та вдосконалення державного регулювання.

Ключові слова: штучний інтелект, фінансові установи, фінансовий сектор, цифровізація, управління ризиками, кібербезпека, цифровий банкінг.

Формули: -; рис.: 1; табл.: 3; бібл.: 15.

JEL Classification: G21, G28, O33, O32

Для цитування: Кльоба Лев, Кльоба Руслан, Кльоба Віктор. Перспективи використання штучного інтелекту фінансовими установами України. Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку. №3(22)2026. С. 100-114. <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2026-3-07>

Вступ (Introduction). Стрімкий розвиток цифрових технологій та глобальна цифровізація економіки зумовлюють необхідність трансформації фінансового сектору. Однією з найбільш перспективних технологій сучасності є штучний інтелект, який активно впроваджується у діяльність банків, страхових компаній, фінансових платформ та інших учасників фінансового ринку.

Для України питання використання штучного інтелекту фінансовими установами набуває особливого значення у зв'язку з розвитком цифрової економіки, необхідністю адаптації фінансового сектору до міжнародних стандартів та забезпеченням стійкості економіки в умовах воєнного стану. Повномасштабна війна стала потужним каталізатором цифровізації фінансових послуг, оскільки фінансові установи були змушені оперативно переходити до дистанційного формату роботи, впроваджувати нові цифрові сервіси та підвищувати рівень кібербезпеки. У таких умовах технології штучного інтелекту стають важливим інструментом підтримки безперервності функціонування фінансової системи, забезпечення швидкого аналізу інформації та ефективного управління фінансовими ризиками.

Необхідність формування ефективного механізму державного регулювання використання штучного інтелекту у фінансовій сфері, забезпечення кібербезпеки та захисту персональних даних є надзвичайно актуальним питанням. У сучасних умовах технології штучного інтелекту можуть стати важливим чинником підвищення конкурентоспроможності фінансового сектору України та забезпечення стійкості національної економіки.

Літературний огляд (Literature review). Теоретико-методологічні засади дослідження використання штучного інтелекту у фінансовому секторі України сформовані у працях вітчизняних і зарубіжних науковців, які можна умовно об'єднати за кількома взаємопов'язаними напрямками: технологічним, економічним, ризик-орієнтованим та регуляторним.

Перший напрям представлений дослідженнями, у яких штучний інтелект розглядається передусім як технологічний інструмент цифрової трансформації фінансового сектору. У працях Т. Кулініч та О. Стернюк [1] акцент зроблено на ролі ШІ у стимулюванні інноваційних змін у цифровому фінансовому середовищі, тоді як Д. Павлюченко [2] досліджує практичне застосування алгоритмів машинного навчання у банківській діяльності та їхній вплив на трансформацію фінансових послуг. Ці дослідження формують важливе підґрунтя для розуміння технологічних можливостей ШІ, однак переважно зосереджуються на функціональних перевагах його використання, тоді як взаємозв'язок між технологічними можливостями, економічною ефективністю та ризиками потребує більш комплексного розгляду.

Другий напрям охоплює дослідження економічних та інноваційних ефектів використання ШІ. Сучасні наукові праці засвідчують, що впровадження штучного інтелекту може сприяти підвищенню операційної ефективності, розвитку нових фінансових продуктів, удосконаленню клієнтського обслуговування та посиленню конкурентних позицій фінансових установ. Зокрема, дослідження впливу ШІ на фінансові інновації в Україні показує позитивний зв'язок між технологічним упровадженням та інноваційною ефективністю, водночас серед основних обмежень виділяються регуляторні бар'єри, дефіцит кваліфікованих кадрів та недостатня технологічна інфраструктура. Отже, економічний ефект від використання ШІ не є автоматичним, а залежить від організаційної та технологічної готовності фінансової установи.

Третій напрям формують дослідження ризиків застосування ШІ у фінансовій сфері. У працях А. Дудніченка [3] увага приділяється трансформації наглядових функцій та ризикам

автономних алгоритмів. Новітні дослідження додатково акцентують увагу на алгоритмічній непрозорості, упередженості даних, кіберзагрозах, концентрації технологічних провайдерів, модельних ризиках та проблемі відповідальності за автоматизовані рішення. Такий підхід є важливим, оскільки демонструє, що розширення використання ІІІ одночасно створює нові джерела фінансових, операційних, технологічних та репутаційних ризиків. Водночас у значній частині досліджень окремі види ризиків розглядаються ізольовано, без достатнього їх пов'язання з конкретними напрямками застосування ІІІ у фінансовій діяльності.

Четвертий напрям становлять дослідження нормативно-правового забезпечення використання ІІІ. А. Дудніченко [3], а також Л. Касьяненко, В. Шаркова та В. Петрук [4] досліджують проблематику регулювання ІІІ у фінансовому секторі, необхідність захисту прав учасників фінансових відносин і формування збалансованого підходу до технологічних інновацій. Окремий напрям досліджень присвячений адаптації європейського досвіду нормативно-правового регулювання ІІІ до умов України. Однак регуляторний підхід потребує подальшого розвитку з урахуванням специфіки фінансового сектору, оскільки загальні принципи регулювання ІІІ мають бути узгоджені з вимогами фінансової стабільності, управління ризиками, захисту споживачів, кібербезпеки та операційної стійкості.

Водночас загальні тренди розвитку цифрової економіки та стратегічні орієнтири адаптації національного ринку до глобальних технологічних викликів відображені у працях В. Шиманської, І. Мосійчук та С. Михалюка [5].

Суттєвий внесок у дослідження сучасних тенденцій зробили Darko B. Vuković, Senanu Dekpo-Adza та Stefana Matović, які на основі систематичного аналізу наукової літератури дослідили інтеграцію AI у фінансові послуги. Автори виділяють кредитний скоринг, виявлення шахрайських операцій, цифрове страхування, роботизоване фінансове консультування та фінансову інклюзію як ключові напрями застосування технології [6]. Водночас результати дослідження демонструють, що поширення AI супроводжується регуляторними викликами, питаннями захисту даних, прозорості алгоритмів та довіри користувачів.

Окремо слід відзначити дослідження, у яких ІІІ розглядається як інструмент модернізації фінансового моніторингу та RegTech. Застосування алгоритмів штучного інтелекту для виявлення підозрілих операцій розширює можливості традиційних rule-based систем за рахунок аналізу складніших поведінкових моделей і виявлення нових типів загроз. Водночас такі рішення потребують належного алгоритмічного контролю, пояснюваності та людського нагляду.

Таким чином, аналіз наукових джерел свідчить про поступову зміну дослідницьких акцентів: від розгляду ІІІ переважно як інструменту автоматизації та цифровізації до комплексного вивчення його економічних результатів, ризиків, регуляторних наслідків та організаційних передумов. Водночас недостатньо розробленим залишається комплексний підхід до оцінювання перспектив використання ІІІ фінансовими установами України, який одночасно враховував би напрями практичного застосування технології, очікувані економічні ефекти, потенційні ризики, принципи відповідального використання та специфіку функціонування фінансового сектору в умовах воєнного стану. Саме ця наукова проблема визначає спрямованість подальшого дослідження.

На відміну від наявних досліджень, у яких переважно акцентується увага на окремих технологічних можливостях ІІІ, ризиках його застосування або проблемах нормативно-правового регулювання, у цій статті запропоновано комплексний підхід до визначення перспектив використання штучного інтелекту фінансовими установами України. Авторський науковий внесок полягає у систематизації основних напрямів застосування ІІІ у фінансовій діяльності з одночасним визначенням їх функціональних результатів та потенційних ризиків; узагальненні взаємозв'язку між технологічними перевагами ІІІ та вимогами до управління ризиками, захисту даних і кібербезпеки; обґрунтуванні принципів відповідального

використання ІІІ фінансовими установами з урахуванням українського регуляторного середовища та євроінтеграційних процесів. Наукова новизна також полягає у поєднанні технологічного, економічного, ризик-орієнтованого та регуляторного підходів до оцінювання перспектив ІІІ, що дає змогу розглядати його не лише як інструмент автоматизації, а як комплексний фактор трансформації бізнес-моделей і систем управління фінансовими установами України.

Мета, завдання та методи дослідження (Purpose, objectives and research methods).

Метою статті є обґрунтування теоретико-методичних засад та визначення перспектив використання штучного інтелекту у діяльності фінансових установ України в умовах цифрової трансформації фінансового сектору, а також оцінювання його впливу на підвищення ефективності банківських і небанківських фінансових установ, управління ризиками та розвиток цифрових фінансових сервісів. Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання: уточнити сутність штучного інтелекту як інструменту цифровізації фінансового сектору; дослідити основні напрями його застосування у діяльності фінансових установ; проаналізувати нормативно-правове забезпечення використання технологій штучного інтелекту в Україні; узагальнити переваги та ризики впровадження ІІІ у фінансовій сфері; окреслити перспективи подальшого розвитку та інтеграції АІ-рішень у фінансову систему України. У процесі дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання: метод наукової абстракції та узагальнення – для розкриття економічної сутності штучного інтелекту; системний підхід – для дослідження його ролі у структурі фінансового сектору; структурно-логічний аналіз – для визначення взаємозв'язку між напрямками використання ІІІ, ефективністю діяльності та управлінням ризиками фінансових установ; порівняльний аналіз – для оцінювання особливостей впровадження технологій штучного інтелекту в Україні у зіставленні з міжнародною практикою; метод узагальнення – для формування висновків щодо перспектив розвитку штучного інтелекту у фінансовому секторі.

Результати (Research results). В умовах цифрової трансформації економіки технології штучного інтелекту (ІІІ) набувають дедалі більшого значення для розвитку фінансового сектору. Банки, страхові компанії та інші фінансові установи інтегрують інструменти ІІІ у процеси управління, аналізу даних, оцінювання ризиків, обслуговування клієнтів та виявлення шахрайських операцій. Така технологічна трансформація сприяє автоматизації окремих бізнес-процесів, підвищенню оперативності прийняття фінансових рішень і ефективності використання інформаційних ресурсів, водночас формуючи нові вимоги до управління технологічними, операційними та регуляторними ризиками.

Перш ніж аналізувати конкретні напрями застосування цих технологій, необхідно уточнити економіко-технологічну сутність досліджуваного поняття.

Штучний інтелект (ІІІ) – це термін, який використовують для опису потужних технологій, які базуються на машинному навчанні. Це здатність цифрового комп'ютера, або робота, керованого комп'ютером, виконувати завдання, які зазвичай пов'язують із розумними істотами. Цей термін часто застосовується у проектах систем, які розвиваються і які наділені інтелектуальними процесами, характерними для людини, такими як: здатність міркувати, розуміти сенс, узагальнювати та вчитися, базуючись на минулому досвіді. Проблематика чіткого визначення терміну ІІІ є цілком зрозумілою, адже дослідження штучного інтелекту – це досить молода дисципліна, а галузь ІІІ в науці ще тільки формується. Мотивація розвитку технологій ІІІ полягає в тому, що завдання, які залежать від багатьох змінних факторів, вимагають прийняття складних рішень, які складно алгоритмуються вручну. Розробка алгоритмів, які використовуються для моделювання та вирішення завдань, пов'язаних із великими обсягами даних, займає дуже багато часу, тому основною метою удосконалення технологій ІІІ є мінімізація людського ресурсу для вирішення високоінтелектуальних задач [16, с. 2].

Розкриття сутності поняття штучного інтелекту є основою для визначення особливостей його застосування у фінансовому секторі. Завдяки здатності обробляти великі масиви даних, виявляти закономірності та адаптуватися до змін зовнішнього середовища технології ШІ дедалі активніше інтегруються у фінансову діяльність, трансформуючи підходи до аналізу, прогнозування та прийняття управлінських рішень.

Штучний інтелект у контексті фінансового сектору слід розглядати як комплекс сучасних інформаційно-технологічних рішень, математичних моделей та алгоритмів (включаючи машинне навчання, глибоке навчання, обробку природної мови та нейронні мережі), які здатні імітувати когнітивні функції людини – такі як навчання, логічне мислення, самонавчання, адаптація та прийняття рішень – для автоматизованої обробки великих масивів даних (Big Data), розпізнавання складних патернів і оптимізації фінансово-економічних процесів.

Сутність ШІ у діяльності фінансових установ полягає не просто в автоматизації алгоритмічних рутинних дій, а у здатності систем функціонувати в умовах невизначеності, здійснювати предиктивний (прогнозний) аналіз та автономно чи напівавтономно приймати управлінські рішення, мінімізуючи вплив людського чинника та суб'єктивність.

ШІ відкриває значні можливості для підвищення ефективності процесів, управління ризиками, поліпшення якості послуг та розвитку інновацій. Водночас використання ШІ може призвести до появи нових видів ризиків для клієнтів, фінансової стабільності, прозорості прийняття рішень учасниками фінансового сектору та зниження довіри до фінансового сектору [7].

Зростання масштабів використання технологій штучного інтелекту у фінансовій сфері зумовлене їхньою здатністю підвищувати ефективність діяльності фінансових установ, оптимізувати процеси прийняття рішень та покращувати якість обслуговування клієнтів. Водночас сфери застосування ШІ не обмежуються окремими видами фінансових послуг, а охоплюють широкий спектр напрямів діяльності – від управління ризиками та виявлення шахрайства до автоматизації клієнтського сервісу й персоналізації фінансових продуктів. Основні напрями використання технологій штучного інтелекту у фінансовому секторі наведено на рис. 1.

Запропонована систематизація дає змогу комплексно представити основні напрями використання ШІ у фінансовому секторі та пов'язати їх із відповідними функціональними результатами для фінансових установ і споживачів фінансових послуг. На відміну від розгляду окремих технологічних рішень, такий підхід дозволяє визначити ШІ як комплексний інструмент трансформації фінансової діяльності, ефективність якого залежить не лише від рівня технологічного розвитку, а й від якості даних, організаційної готовності, управління ризиками та належного регуляторного забезпечення.

Особливістю фінансової сфери є значний обсяг інформації, який потребує швидкої обробки та аналізу. Саме тому штучний інтелект стає важливим інструментом підвищення ефективності діяльності фінансових установ.

Використання ШІ регулюється опосередковано – через чинні норми фінансового, цивільного, інформаційного та регуляторного законодавства. Підходи до регулювання ШІ перебувають у стадії концептуального та політичного формування з урахуванням європейської та міжнародної практики [7].

Разом із розширенням сфер застосування штучного інтелекту у фінансовій діяльності зростає необхідність формування ефективного нормативно-правового середовища для його використання. Це обумовлено тим, що впровадження ШІ породжує нові ризики та виклики, пов'язані із захистом даних, прозорістю алгоритмів, відповідальністю за прийняті рішення та забезпеченням фінансової стабільності. У зв'язку з цим особливої уваги потребує аналіз чинної нормативної бази у сфері регулювання технологій штучного інтелекту.

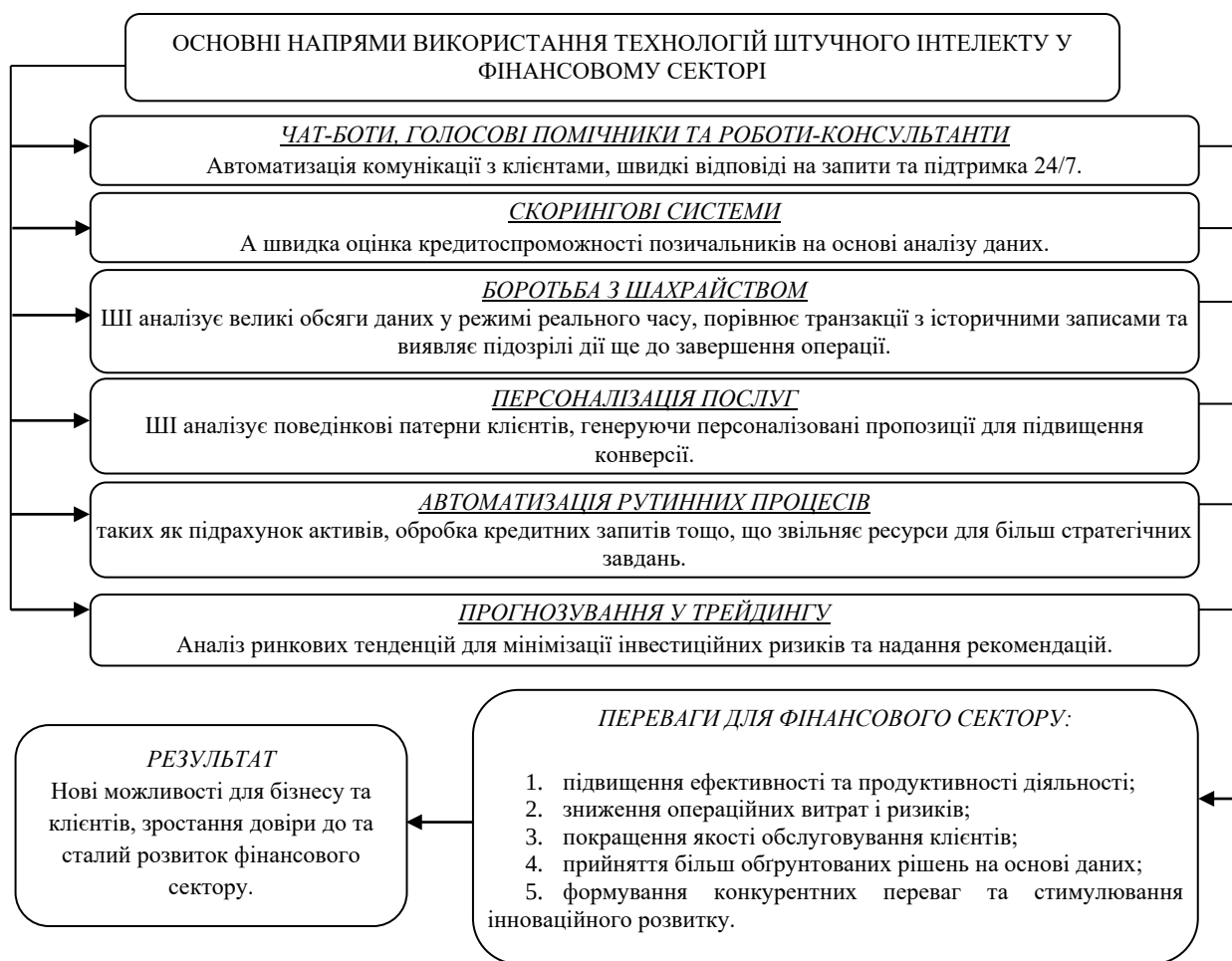

Рис. 1. Основні напрями використання технологій штучного інтелекту у фінансовому секторі

Figure 1. Main areas of use of artificial intelligence technologies in the financial sector

Джерело: побудовано автором на підставі [8]

Source: compiled by the author based on [8]

З огляду на зазначені виклики та необхідність формування єдиних підходів до застосування технологій штучного інтелекту у фінансовій сфері, особливої актуальності набуває визначення базових принципів, які мають забезпечувати безпечне, прозоре та відповідальне використання таких систем.

З метою комплексного узагальнення потенціалу технологій штучного інтелекту у фінансовому секторі автори систематизували основні напрями їх застосування за функціональним призначенням та очікуваним результатом для фінансових установ. Запропонована систематизація дає змогу пов'язати конкретні технологічні рішення з відповідними напрямками фінансової діяльності та визначити їх вплив на операційну ефективність, управління ризиками, фінансовий моніторинг, клієнтський сервіс і розвиток цифрових фінансових продуктів.

Основні принципи впровадження та використання систем штучного інтелекту учасниками ринку фінансових послуг наведено в табл. 1.

Запропоновані принципи формують підхід до відповідального використання ІІІ у фінансовому секторі України. Їх особливістю є поєднання вимог законності, прозорості, ризик-орієнтованого управління, захисту даних та етичності з необхідністю забезпечення економічної доцільності впровадження технологій. Такий підхід дозволяє розглядати відповідальне використання ІІІ не лише як регуляторну вимогу, а як необхідну умову довгострокової ефективності та стійкості фінансових установ.

Таблиця 1. Основні принципи впровадження та використання систем штучного інтелекту учасниками ринку фінансових послуг

Table 1. Basic principles of implementation and use of artificial intelligence systems by financial services market participants

Принцип	Основний зміст
Законність та регуляторна відповідність	Використання ШІ має здійснюватися відповідно до законодавства України, нормативно-правових актів НБУ, вимог щодо ліцензування та захисту прав споживачів фінансових послуг. Необхідно забезпечувати захист персональних даних, банківської таємниці, конфіденційної інформації та дотримання вимог до інформаційних систем і програмного забезпечення.
Доцільність, користь та відповідальне застосування	Впровадження ШІ повинно базуватися на обґрунтованих, перевірених та зважених рішеннях. Використання технологій має бути спрямоване на підвищення ефективності діяльності та не носити виключно експериментального чи формального характеру.
Прозорість, зрозумілість та поінформованість	Фінансові установи повинні інформувати клієнтів про використання ШІ, пояснювати його роль у процесі прийняття рішень та маркувати матеріали, створені або суттєво змінені за допомогою технологій штучного інтелекту.
Ризик-орієнтований підхід	Управління ризиками ШІ має враховувати сферу застосування, масштаби впливу та можливі негативні наслідки. Передбачається класифікація систем за рівнем ризику, застосування відповідних механізмів контролю та інтеграція ризиків ШІ до загальної системи ризик-менеджменту.
Конфіденційність, захист даних та інформаційна безпека	Використання ШІ повинно відповідати принципам мінімізації даних, цільового обмеження їх обробки та забезпечення конфіденційності, цілісності й доступності інформації. Передача даних постачальникам ШІ має здійснюватися на договірній основі з дотриманням вимог законодавства щодо захисту інформації.
Етичність, недискримінація та інклюзивність	Системи ШІ не повинні порушувати права людини, створювати упередженість або дискримінацію. Необхідно враховувати потреби різних категорій клієнтів, зокрема осіб з інвалідністю, та запобігати маніпулятивним практикам.
Нагляд людиною, відповідальність та звітність	Рішення, сформовані ШІ та здатні впливати на права чи фінансовий стан клієнтів, повинні контролюватися людиною. Має бути визначено відповідальність усіх учасників процесу використання ШІ та забезпечено належне документування його функціонування.
Права клієнтів учасників ринку фінансових послуг	Клієнти повинні бути поінформовані про використання ШІ при прийнятті рішень щодо них, мати можливість отримувати пояснення таких рішень та оскаржувати автоматизовані рішення.
Адаптивність, надійність та операційна стійкість	Системи ШІ необхідно регулярно тестувати, оновлювати та адаптувати до змін технологій, ризиків і нормативного середовища. Повинні існувати механізми їх призупинення або виведення з експлуатації у разі виникнення неприйнятних ризиків.
Інтегрованість та відповідальне масштабування	ШІ має бути інтегрований у загальну ІТ-архітектуру, систему управління ризиками та внутрішнього контролю фінансової установи. Розширення сфер використання ШІ повинно здійснюватися поетапно, із забезпеченням безпеки, сумісності та контролю ризиків.

Джерело: побудовано автором на підставі [7]

Source: compiled by the author based on [7]

Таким чином, дотримання принципів відповідального використання штучного інтелекту формує основу для реалізації його потенціалу у фінансовій сфері. У результаті фінансові установи отримують можливість підвищувати ефективність своєї діяльності, оптимізувати бізнес-процеси та покращувати якість надання фінансових послуг, що обумовлює зростання ролі технологій штучного інтелекту в сучасному фінансовому секторі.

Використання технологій штучного інтелекту у діяльності фінансових установ набуває все більшого поширення завдяки значним перевагам, які вони забезпечують.

Штучний інтелект сприяє підвищенню ефективності управлінських процесів, покращенню якості обслуговування клієнтів, зниженню витрат та мінімізації ризиків.

Однією з ключових переваг є автоматизація рутинних операцій. Системи штучного інтелекту здатні швидко виконувати обробку великого обсягу даних, здійснювати перевірку документів, проводити платежі та формувати звітність без значного залучення працівників. Це дозволяє скоротити операційні витрати, зменшити кількість помилок та підвищити продуктивність праці.

Важливою перевагою є підвищення якості управління ризиками. Алгоритми штучного інтелекту аналізують великі масиви інформації в режимі реального часу, що дає змогу своєчасно виявляти потенційні загрози, прогнозувати можливі фінансові втрати та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Особливого значення такі технології набувають у сфері кредитного скорингу, де вони дозволяють більш точно оцінювати платоспроможність позичальників та знижувати кредитні ризики.

Штучний інтелект також сприяє підвищенню рівня фінансової безпеки. Сучасні системи можуть автоматично виявляти підозрілі операції, ознаки шахрайства та кіберзагрози, що дозволяє оперативно реагувати на ризикові ситуації та забезпечувати захист фінансових ресурсів і персональних даних клієнтів.

Суттєвою перевагою є покращення клієнтського сервісу. Завдяки використанню чат-ботів, віртуальних помічників та систем персоналізованих рекомендацій фінансові установи можуть забезпечувати цілодобове обслуговування клієнтів, оперативно надавати консультації та пропонувати продукти відповідно до індивідуальних потреб кожного користувача.

Крім того, технології штучного інтелекту дозволяють підвищити якість аналітичної діяльності. Використовуючи методи машинного навчання та прогнозного аналізу, фінансові установи можуть більш точно оцінювати ринкові тенденції, прогнозувати зміни попиту на фінансові послуги та розробляти ефективні стратегії розвитку.

Важливим аспектом є також швидкість прийняття рішень. Автоматизовані системи здатні за лічені секунди аналізувати значні обсяги інформації та формувати рекомендації щодо надання кредитів, інвестування коштів або управління активами, що підвищує конкурентоспроможність фінансових установ на ринку.

Отже, використання штучного інтелекту у фінансових установах забезпечує підвищення ефективності діяльності, покращення управління ризиками, зміцнення фінансової безпеки, оптимізацію витрат та підвищення якості обслуговування клієнтів. Це створює передумови для сталого розвитку фінансового сектору та його адаптації до сучасних викликів цифрової економіки.

Попри значні переваги, використання штучного інтелекту у фінансовій сфері супроводжується низкою проблем та ризиків (табл. 2).

Наведені проблеми та ризики у табл. 2 свідчать про те, що впровадження штучного інтелекту у фінансових установах України потребує комплексного підходу, який передбачає вдосконалення нормативно-правової бази, забезпечення прозорості алгоритмів, посилення кібербезпеки та підготовку кваліфікованих кадрів. Лише за умови ефективного управління ризиками технології штучного інтелекту зможуть повною мірою реалізувати свій потенціал у фінансовому секторі.

Водночас наявність зазначених ризиків не зменшує стратегічного значення штучного інтелекту для розвитку фінансового сектору. Навпаки, своєчасне вирішення існуючих проблем та формування ефективних механізмів управління ризиками створюють підґрунтя для подальшого розширення сфер застосування технологій ШІ та реалізації їхнього потенціалу у фінансових установах України.

Таблиця 2. Основні проблеми та ризики впровадження штучного інтелекту у фінансових установах України
Table 2. Main problems and risks of implementing artificial intelligence in financial institutions in Ukraine

Проблеми\Ризики	Характеристика	Можливі наслідки для фінансових установ
Непрозорість алгоритмів ШІ	Складність пояснення процесу прийняття рішень системою ШІ	Зниження довіри клієнтів, труднощі під час аудиту та контролю
Алгоритмічна упередженість	Використання некоректних або неповних даних для навчання моделей	Дискримінація клієнтів, помилки під час кредитного скорингу та оцінки ризиків
Кіберзагрози та витік даних	Вразливість інформаційних систем до кібератак та несанкціонованого доступу	Фінансові втрати, репутаційні ризики, порушення конфіденційності
Шахрайство з використанням ШІ	Застосування дипфейків, фішингових повідомлень та інших інструментів цифрового шахрайства	Зростання кількості фінансових злочинів та збитків клієнтів
Недосконалість нормативно-правового регулювання	Відсутність комплексного законодавства щодо використання ШІ у фінансовій сфері	Правова невизначеність, складність визначення відповідальності
Залежність від зовнішніх постачальників технологій	Використання програмних продуктів і сервісів сторонніх компаній	Підвищення операційних ризиків та технологічної залежності
Висока вартість впровадження	Значні витрати на придбання програмного забезпечення, інфраструктури та навчання персоналу	Зростання витрат фінансової установи
Дефіцит кваліфікованих кадрів	Недостатній рівень підготовки фахівців у сфері ШІ та аналізу даних	Ускладнення процесу впровадження та супроводу технологій
Скорочення окремих робочих місць	Автоматизація частини функцій працівників	Соціальні ризики та необхідність перекваліфікації персоналу
Помилки автоматизованих рішень	Некоректна робота алгоритмів через помилки даних або програмного забезпечення	Неправильна оцінка клієнтів, фінансові втрати та репутаційні ризики

Джерело: систематизовано авторами на основі результатів наукових досліджень [9; 10; 11]
Source: systematized by the authors based on the results of scientific research [9; 10; 11]

Аналіз наведених переваг і ризиків дає підстави стверджувати, що впровадження штучного інтелекту у фінансових установах не може оцінюватися виключно з позицій технологічної ефективності. Зростання швидкості обробки інформації, автоматизація операцій та підвищення точності прогнозування створюють потенційні економічні переваги, однак одночасно формують нові джерела ризику, пов'язані з якістю даних, помилками алгоритмів, непрозорістю моделей, кіберзагрозами та захистом персональної інформації. Тому ефективність використання ШІ доцільно визначати як результат взаємодії технологічних можливостей, економічного ефекту та системи управління ризиками.

Особливого значення набуває проблема залежності алгоритмічних моделей від якості та репрезентативності даних. У фінансовій сфері помилки або систематичні викривлення даних можуть призводити не лише до технічних збоїв, а й до неправильного оцінювання кредитоспроможності клієнтів, некоректного виявлення підозрілих операцій або помилкових управлінських рішень. Отже, впровадження ШІ має супроводжуватися постійним контролем якості даних, тестуванням моделей, моніторингом їх результативності та періодичним переглядом встановлених алгоритмів.

Ще одним принциповим аспектом є співвідношення автоматизованого та людського прийняття рішень. Повна передача критично важливих фінансових рішень алгоритмам може підвищувати операційні та репутаційні ризики. На нашу думку, у процесах, що можуть істотно впливати на фінансові інтереси клієнтів або стабільність установи, доцільним є застосування моделі «людина в контурі», за якої алгоритм формує рекомендацію, а остаточне рішення приймається відповідальним працівником. Такий підхід дозволяє

поєднати переваги автоматизованої аналітики з професійною оцінкою та відповідальністю персоналу.

Для фінансових установ України зазначені положення набувають особливої ваги з огляду на необхідність одночасного забезпечення цифрової трансформації, фінансової стійкості та кібербезпеки. В умовах воєнного стану технологічні рішення мають забезпечувати не лише підвищення продуктивності, а й безперервність критично важливих фінансових процесів, стійкість інформаційної інфраструктури та здатність установи оперативно реагувати на нестандартні ситуації.

Таким чином, перспективи використання ШІ у фінансовому секторі України визначаються не масштабом технологічного впровадження як такого, а здатністю фінансових установ сформулювати належне організаційне, кадрове, технологічне та регуляторне середовище. Вважаємо, що пріоритетним напрямом має бути поступове масштабування перевірених ШІ-рішень у процесах, де можливий чіткий вимір економічного ефекту та контроль потенційних ризиків. Це передбачає поєднання автоматизації рутинних операцій із посиленням внутрішнього контролю, управління модельним ризиком, захисту даних і професійної відповідальності за результати використання алгоритмів.

З урахуванням визначених можливостей і ризиків перспективи використання штучного інтелекту фінансовими установами України доцільно розглядати як процес поетапної технологічної трансформації, спрямований на підвищення ефективності, стійкості та якості фінансових послуг. При цьому пріоритетність окремих напрямів залежатиме від рівня цифрової зрілості установи, доступності якісних даних, кадрового потенціалу та здатності забезпечити належний контроль за алгоритмічними рішеннями. Основні перспективні напрями такого розвитку систематизовано в табл. 3.

Таблиця 3. Перспективи розвитку штучного інтелекту у фінансових установах України

Table 3. Prospects for the development of artificial intelligence in financial institutions of Ukraine

Перспективний напрям	Суть розвитку	Очікувані результати для фінансових установ
Автоматизація бізнес-процесів	Впровадження ШІ для обробки документів, платежів, звітності та внутрішніх операцій	Зменшення операційних витрат, підвищення продуктивності та швидкості обслуговування клієнтів
Удосконалення управління ризиками	Використання алгоритмів машинного навчання для прогнозування та оцінки ризиків	Підвищення точності оцінки кредитних, ринкових та операційних ризиків
Персоналізація фінансових послуг	Аналіз поведінки клієнтів для формування індивідуальних пропозицій	Підвищення лояльності клієнтів та конкурентоспроможності установ
Розвиток цифрового банкінгу	Використання чат-ботів, віртуальних асистентів та інтелектуальних сервісів	Цілодобове обслуговування клієнтів та покращення якості сервісу
Протидія фінансовому шахрайству	Моніторинг транзакцій у режимі реального часу та виявлення аномалій	Зниження рівня шахрайства та посилення фінансової безпеки
Розвиток RegTech-технологій	Використання ШІ для автоматизації комплаєнсу та фінансового моніторингу	Підвищення ефективності виконання регуляторних вимог
Використання AI-агентів	Впровадження автономних інтелектуальних систем для фінансового консультування та управління активами	Підвищення ефективності інвестиційної діяльності та прийняття рішень
Інтеграція з фінтех-екосистемою	Поєднання ШІ з цифровими платформами та мобільними сервісами	Розширення доступності фінансових послуг та розвиток інноваційних продуктів
Посилення кібербезпеки	Використання інтелектуальних систем для виявлення кіберзагроз	Підвищення рівня захисту даних та фінансових ресурсів
Гармонізація з європейськими стандартами	Адаптація використання ШІ до міжнародних вимог та практик регулювання	Сприяння інтеграції фінансового сектору України до європейського цифрового простору

Джерело: розроблено авторами на основі узагальнення наукових досліджень [10; 12; 13; 14; 15]

Source: developed by the authors based on a generalization of scientific research [10; 12; 13; 14; 15]

Наведені перспективи свідчать, що штучний інтелект стане одним із ключових чинників подальшої цифрової трансформації фінансових установ України. Його використання сприятиме автоматизації бізнес-процесів, підвищенню якості управління ризиками, посиленню кібербезпеки та розвитку персоналізованих фінансових послуг. Водночас успішна реалізація цих перспектив потребує вдосконалення нормативно-правового регулювання, розвитку цифрової інфраструктури та підготовки висококваліфікованих фахівців.

Обговорення (Discussion). Отримані результати дослідження підтверджують, що використання технологій штучного інтелекту є одним із ключових напрямів цифрової трансформації фінансового сектору України. Проведений аналіз узгоджується з висновками вітчизняних і зарубіжних дослідників щодо позитивного впливу ШІ на автоматизацію фінансових процесів, підвищення ефективності управління ризиками, розвиток персоналізованих фінансових сервісів та посилення фінансової безпеки. Водночас результати дослідження свідчать, що успішність інтеграції технологій штучного інтелекту значною мірою залежить від рівня розвитку цифрової інфраструктури, якості нормативно-правового регулювання та готовності фінансових установ до впровадження інноваційних технологій.

На відміну від більшості попередніх досліджень, у роботі комплексно розглянуто не лише переваги застосування штучного інтелекту, а й систематизовано основні ризики його використання у діяльності фінансових установ України та визначено перспективні напрями подальшого розвитку. Особливу увагу приділено необхідності формування принципів відповідального використання ШІ, які поєднують вимоги щодо законності, прозорості, етичності, кібербезпеки, захисту персональних даних та людського контролю над автоматизованими рішеннями.

Практика діяльності фінансових установ України свідчить про поступовий перехід від експериментального до практичного використання технологій штучного інтелекту. За результатами опитування Національного банку України, проведеного у листопаді 2025 року серед 208 учасників ринку фінансових послуг, 64% респондентів повідомили про використання технологій штучного інтелекту та машинного навчання, з яких 23% зазначили про їх активне використання. Це свідчить про те, що ШІ вже поступово інтегрується у діяльність українських фінансових установ і перестає бути виключно перспективним напрямом цифрової трансформації.

Основними напрямками практичного застосування ШІ є автоматизація обробки та аналізу великих масивів даних, кредитний скоринг, виявлення шахрайських операцій, управління ризиками, автоматизація клієнтського обслуговування, персоналізація фінансових послуг, прогнозування та підтримка прийняття управлінських рішень. Особливе значення для фінансових установ має використання алгоритмів машинного навчання для виявлення нетипової поведінки клієнтів, оцінювання кредитоспроможності та оперативного реагування на потенційні загрози.

Водночас практичне використання ШІ не обмежується підвищенням операційної ефективності. Його впровадження поступово змінює підходи до управління фінансовою установою, оскільки передбачає перехід від традиційного аналізу інформації до прогнозної та автоматизованої обробки даних. У результаті фінансові установи отримують можливість швидше приймати рішення, оптимізувати витрати та підвищувати якість обслуговування клієнтів.

Разом із тим масштаби та рівень використання ШІ фінансовими установами України залишаються неоднорідними. Окремі установи використовують технології переважно для автоматизації внутрішніх процесів і клієнтської підтримки, тоді як більш технологічно розвинені учасники ринку впроваджують їх у системи управління ризиками, протидії шахрайству, кредитного аналізу та прогнозування. Тому подальша цифрова трансформація

фінансового сектору потребує не лише розширення використання ІІІ, а й формування належної технологічної, кадрової та регуляторної спроможності фінансових установ.

Таким чином, фактичне поширення технологій ІІІ на українському фінансовому ринку підтверджує обґрунтованість визначених у дослідженні перспектив їх використання. Водночас подальше масштабування таких технологій має здійснюватися з урахуванням ризик-орієнтованого підходу, вимог інформаційної безпеки, захисту персональних даних, прозорості алгоритмічних рішень та забезпечення належного людського контролю.

Водночас процес упровадження технологій штучного інтелекту у фінансовому секторі України перебуває на етапі активного становлення. Незважаючи на розширення практики використання AI-рішень, окремі результати їх застосування потребують подальшої емпіричної оцінки. Особливої уваги потребують питання надійності алгоритмів, якості даних, кібербезпеки, відповідальності за автоматизовані рішення та адаптації регуляторних вимог до швидкого розвитку генеративного ІІІ й автономних AI-агентів. Це визначає необхідність подальших досліджень економічної ефективності та ризиків використання ІІІ у фінансовому секторі України.

Висновки (Conclusions). Отже, штучний інтелект є важливим інструментом цифрової трансформації фінансового сектору України та одним із ключових чинників підвищення ефективності діяльності фінансових установ. Його використання сприяє автоматизації бізнес-процесів, удосконаленню управління ризиками, підвищенню рівня фінансової безпеки та покращенню якості обслуговування клієнтів.

Водночас впровадження технологій штучного інтелекту супроводжується низкою ризиків, серед яких непрозорість алгоритмів, кіберзагрози, недостатність нормативно-правового регулювання та потреба у висококваліфікованих фахівцях. Це обумовлює необхідність формування ефективної системи регулювання, контролю та управління ризиками, пов'язаними з використанням ІІІ.

Незважаючи на наявність зазначених ризиків і викликів, потенційні переваги використання штучного інтелекту у фінансовій сфері суттєво переважають можливі загрози. За умови належного нормативного забезпечення, розвитку цифрової інфраструктури та ефективного управління ризиками технології ІІІ здатні стати важливим чинником модернізації фінансового сектору, що обумовлює необхідність дослідження перспектив їх подальшого розвитку та впровадження.

Подальший розвиток штучного інтелекту у фінансових установах України буде тісно пов'язаний із глобальними процесами цифровізації та інтеграції до європейського фінансового простору. Особливого значення набуватиме гармонізація національного законодавства з міжнародними стандартами регулювання штучного інтелекту. Це дозволить підвищити рівень довіри до фінансових установ та забезпечити передбачуваність їхньої діяльності.

Важливим напрямом залишатиметься вдосконалення систем кібербезпеки, оскільки зростання обсягів цифрових даних підвищує ризики кіберзагроз. Одночасно фінансові установи будуть змушені інвестувати у підготовку та перекваліфікацію персоналу для ефективної роботи з AI-технологіями.

Значну роль відіграватиме розвиток партнерства між банками, фінтех-компаніями та технологічними провайдерами. Це сприятиме появі нових інноваційних фінансових продуктів і сервісів.

У перспективі штучний інтелект може стати основою повністю автоматизованих фінансових екосистем, де більшість операцій здійснюватиметься в режимі реального часу. Це підвищить швидкість та точність фінансових рішень.

Таким чином, подальша еволюція фінансового сектору України значною мірою залежатиме від ефективності впровадження та регулювання технологій штучного інтелекту.

Список літератури

1. Кулініч Т., Стернюк О. Аналіз використання штучного інтелекту в цифровому фінансовому середовищі в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. № 63. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-22>.
2. Павлюченко Д. М. Вплив штучного інтелекту та машинного навчання на банківські послуги. *Академічні візії*. 2024. № 32. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/32>. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.5962486>.
3. Дудніченко А. Штучний інтелект в центральному банку: переваги та ризики публічного управління. *Університетські наукові записки*. 2024. № 3 (99). С. 12–22. <https://doi.org/10.37491/UNZ.99.2>.
4. Касьяненко, Л. М., Шаркова, В. С., Петрук, В. П. (2024). Правове регулювання штучного інтелекту у фінансовому секторі України. *Ірпінський юридичний часопис: науковий журнал*. 2024. Вип. 2 (15)., С. 144–153. URL: <https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/irplegchr/article/view/227>.
5. Шиманська В., Мосійчук І., Михалюк С. Штучний інтелект і цифрова економіка: тренди, прогнози та перспективи. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2023. № 49 (1). С. 110–122. <https://doi.org/10.37203/kibit.2023.49.10>.
6. Vuković D. B., Dekpo-Adza S., Matović S. AI integration in financial services: a systematic review of trends and regulatory challenges. *Humanities and Social Sciences Communications*. 2025. Vol. 12, №. 1. Article 562. 29 p. <https://doi.org/10.1057/s41599-025-04850-8>.
7. Дискусійний документ з етичного та відповідального використання штучного інтелекту учасниками ринку фінансових послуг України. *НБУ*, 2026. 24 березня. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Discussion_paper_AI-2026-03-24.pdf?v=16.
8. Штучний інтелект у фінансових технологіях: перспективи для України. *Blog iPay.ua*. 2025. URL: <https://blog.ipay.ua/uk/shtuchnyj-intelekt-u-finansovyh-tehnologiyah-perspektivy-dlya-ukrayiny/>.
9. Малишко Є., Чернишов В. Штучний інтелект у фінансах: аналіз потенційних загроз та шляхи їх мінімізації. *Економіка та суспільство*. 2026. № 85. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/7971/7950>.
10. Козьменков М. Г. Використання штучного інтелекту в фінансових установах в Україні: можливості та виклики для екосистеми онлайн сервісів. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2025. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-19-04-04>.
11. Ткач Ю., Одноколов В., Петренко Т. Ризики впровадження штучного інтелекту: безпекові, правові та соціально-економічні аспекти. *Технічні науки та технології*. 2026. №1 (43) . [https://doi.org/10.25140/2411-5363-2026-1\(43\)-90-104](https://doi.org/10.25140/2411-5363-2026-1(43)-90-104).
12. Радіонов Ю. Штучний інтелект у розвитку фінансового ринку. *Економіка та суспільство*. 2026. № 83. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-55>.
13. Зянько В., Нечипоренко Т. Штучний інтелект у фінансовому секторі України: драйвер розвитку та фактор модернізації. *Innovation and Sustainability*. 2023. <https://doi.org/10.31649/ins.2023.3.6.21>.
14. Голота Н. П. Правове регулювання RegTech у системі фінансового моніторингу України: перспективи впровадження штучного інтелекту для виявлення підозрілих операцій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. № 92. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.92.3.12>.
15. Ганцяк М. AI-агенти на фінансовому ринку: глобальні тенденції та перспективи впровадження в Україні. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2026. № 13. С. 95–114. <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2026-13-95-114>.
16. Economic impacts of artificial intelligence (AI). European Parliamentary Research Service (EPRS). Brussels : European Parliament, 2019. 8 p.

Стаття надійшла до редакції 18.04.2026

Статтю рекомендовано до друку 14.09.2026

Стаття надійшла після рецензування 28.08.2026

Статтю опубліковано 05.10.2026

Внесок авторів: всі автори зробили рівний внесок у цю роботу

Конфлікт інтересів: автори повідомляють про відсутність конфлікту інтересів

Декларація про використання штучного інтелекту

Під час підготовки цієї статті було використано інструменти штучного інтелекту для перевірки правопису та вдосконалення стилістичного оформлення тексту. Задум, зміст, наукова новизна та результати дослідження належать автору. Остаточний текст статті був перевірений, опрацьований та відредагований автором.

Kloba Lev

PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Finance,
Institute of Economics and Management
Lviv Polytechnic National University
st. Mytropolyta Andriya 5, Lviv, 79013, Ukraine
e-mail: lev.h.kloba@lpnu.ua
ORCID ID: [0000-0003-0223-6802](https://orcid.org/0000-0003-0223-6802)

Kloba Ruslan

Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Lutsk National Technical University
75 Lvivska St., Lutsk, Volyn Oblast, Ukraine, 43000, Ukraine
e-mail: vizoruta10@gmail.com
ORCID ID: [0009-0008-2060-9055](https://orcid.org/0009-0008-2060-9055)

Kloba Viktor

Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Lutsk National Technical University
75 Lvivska St., Lutsk, Volyn Oblast, Ukraine, 43000, Ukraine, Ukraine
e-mail: victor.klioba@gmail.com
ORCID ID: [0009-0009-1327-2594](https://orcid.org/0009-0009-1327-2594)

Prospects for the use of artificial intelligence by financial institutions in Ukraine

Abstract. The article examines the features of the use of artificial intelligence technologies in the activities of financial institutions of Ukraine in the context of the digital transformation of the economy. The role of artificial intelligence as a strategic factor in increasing the efficiency of the functioning of banking and non-banking financial institutions through the automation of operational activities, optimization of business processes, improvement of risk management and development of innovative digital financial services is substantiated.

Introduction. The digital transformation of the economy is leading to the active implementation of artificial intelligence technologies in the financial sector. Their use ensures the automation of business processes, increased management efficiency, improved risk assessment, the quality of financial services, and the level of financial security, which makes artificial intelligence a key factor in the development of modern financial institutions in Ukraine.

Problem Statement. Despite the rapid spread of artificial intelligence technologies, their application is accompanied by organizational, legal and technological challenges. Issues of regulation, risk management, cybersecurity and personal data protection in the financial sector are of particular relevance.

Unresolved aspects of the problem. The issues of comprehensive integration of artificial intelligence into the activities of financial institutions in Ukraine, improvement of regulatory support, development of RegTech solutions, and use of AI agents in financial processes remain insufficiently researched.

Purpose of the Article. The purpose of the article is to study the prospects for the use of artificial intelligence by financial institutions in Ukraine, determine the main areas of its application, and summarize the benefits, risks, and problems of implementing relevant technologies.

Presentation of the main material. The essence of artificial intelligence is revealed and the main areas of its use in the financial sector are analyzed, in particular in risk management, financial monitoring, credit scoring, fraud detection, business process automation, personalization of financial services and digital banking. The regulatory framework and principles of AI implementation are studied, and its advantages, risks and development prospects are summarized.

Conclusions. It has been established that the implementation of artificial intelligence technologies will contribute to increasing the competitiveness of financial institutions, improving risk management systems, developing digital financial services, and strengthening the financial sector of Ukraine. The practical significance lies in the possibility of using the results to form digital development strategies and improve state regulation.

Keywords: artificial intelligence, financial institutions, financial sector, digitalization, risk management, cybersecurity, digital banking.

Formulas: –; fig.: 1; tabl.: 3, bibl.: 15.

JEL Classification: G21, G32, O33, E50

For citation: Kloba Lev, Kloba Ruslan, Kloba Viktor. Prospects for the use of artificial intelligence by financial institutions in Ukraine. *Financial and Credit Systems: Prospects for Development*. №3(22)2026. P. 100-114. <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2026-3-07> [in Ukrainian]

References

1. Kulnich, T., & Sterniuk, O. (2024). Analysis of the use of artificial intelligence in the digital financial environment in Ukraine. *Economy and Society*, (63). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-22> [in Ukrainian]
2. Pavliuchenko, D. M. (2024). The impact of artificial intelligence and machine learning on banking services. *Academic Visions*, (32). DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.5962486> [in Ukrainian]

3. Dudnichenko, A. (2024). Artificial intelligence in central banking: advantages and risks of public governance. *University Scientific Notes*, 3(99), 12–22. DOI: <https://doi.org/10.37491/UNZ.99.2> [in Ukrainian]
4. Kasianenko, L. M., Sharkova, V. S., & Petruk, V. P. (2024). Legal regulation of artificial intelligence in the financial sector of Ukraine. *Irpın Legal Journal: Scientific Journal*, 2(15), 144–153. DOI: [https://doi.org/10.33244/2617-4154-2\(15\)-2024-144-153](https://doi.org/10.33244/2617-4154-2(15)-2024-144-153) [in Ukrainian]
5. Shymanska, V., Mosiichuk, I., & Mykhaliuk, S. (2023). Artificial intelligence and digital economy: trends, forecasts and prospects. *Herald of Kyiv Institute of Business and Technology*, 49(1-2), 110-122. DOI: <https://doi.org/10.37203/kibit.2023.49.10> [in Ukrainian]
6. Vuković, D. B., Dekpo-Adza, S., & Matović, S. (2025). AI integration in financial services: A systematic review of trends and regulatory challenges. *Humanities and Social Sciences Communications*, 12(1), Article 562. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41599-025-04850-8>
7. National Bank of Ukraine. (2026, March 24). *Discussion paper on ethical and responsible use of artificial intelligence by financial market participants in Ukraine*. Retrieved from: https://bank.gov.ua/admin/uploads/article/Discussion_paper_AI-2026-03-24.pdf [in Ukrainian]
8. iPay.ua Blog. (2025). *Artificial intelligence in financial technologies: prospects for Ukraine*. Retrieved from: <https://blog.ipay.ua/uk/shtuchnyj-intelekt-u-finsanovyh-tehnologiyah-perspektyvy-dlya-ukrayiny/> [in Ukrainian]
9. Malyshko, Ye., & Chernyshov, V. (2026). Artificial intelligence in finance: analysis of potential threats and ways to minimize them. *Economy and Society*, (85). Retrieved from: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/7971/7950> [in Ukrainian]
10. Kozmenkov, M. H. (2025). Use of artificial intelligence in financial institutions in Ukraine: opportunities and challenges for online service ecosystems. *Problems of Modern Transformations. Economics and Management Series*. Retrieved from: DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-19-04-04> . [in Ukrainian]
11. Tkach, Yu., Odnokolov, V., & Petrenko, T. (2026). Risks of artificial intelligence implementation: security, legal and socio-economic aspects. *Technical Sciences and Technologies*. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5363-2026-1\(43\)-90-10](https://doi.org/10.25140/2411-5363-2026-1(43)-90-10) . [in Ukrainian]
12. Radionov, Yu. (2026). Artificial intelligence in the development of the financial market. *Economy and Society*, (83). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-55> [in Ukrainian]
13. Zianko, V., & Nechyporenko, T. (2023). Artificial intelligence in the financial sector of Ukraine: a driver of development and a factor of modernization. *Innovation and Sustainability*. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2023.3.6.21>. [in Ukrainian]
14. Holota, N. P. (2025). Legal regulation of RegTech in the financial monitoring system of Ukraine: prospects for implementing artificial intelligence to detect suspicious transactions. *Scientific Herald of Uzhhorod National University. Law Series*, (92). DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.92.3.12> [in Ukrainian]
15. Hantsiak, M. (2026). AI agents in the financial market: global trends and prospects for implementation in Ukraine. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, 13, 95–114. DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2026-13-95-114> [in Ukrainian].
16. European Parliamentary Research Service. (2019). *Economic impacts of artificial intelligence (AI)*. European Parliament. Received: 18.04.2026 Accepted: 14.09.2026
Received after review: 28.08.2026 Published: 05.10.2026

Authors Contribution: All authors have contributed equally to this work

Conflict of Interest: The authors declare no conflict of interest.

Declaration on the use of artificial intelligence

Artificial intelligence tools were used in the preparation of this article for proofreading and improving the stylistic quality of the text. The concept, content, scientific novelty, and research findings are the author's own. The final version of the article was reviewed, revised, and edited by the author.